

Urteko/ikasturteko programazio didaktikoa

ikastetxea:	IKASBIDEA IPI IKASTOLA	kodea:	010012
etapa:	DBHO	zikloa/maila:	1
arloan/irakasgaia:	EKONOMIA		
osatutako arloak/irakasgaiak	Enpresaren Ekonomia, Matematika, Mundu Garaikidearen Historia eta Hizkuntzak.		
diziplina barruko oinarrizko konpetentzia elkartuak	a) Hizkuntza- eta literatura-komunikaziorako konpetentzia. b) Matematikarako konpetentzia c) Gizarterako eta herritartasunerako konpetentzia.		
irakaslea:	ASIER ASKASIBAR BIZKARRALEGORRA	ikasturtea:	2021/2022

Zeharkako konpetentziak:

1. Hitzez, hitzik gabe eta modu digitalean komunikatzeko konpetentzia
2. Ikasten eta pentsatzen ikasteko konpetentzia
3. Elkarbizitzarako konpetentzia
4. Ekimenerako eta ekiteko espiriturako konpetentzia
5. Izaten ikasteko konpetentzia

helburuak	ebaluazio-irizpideak
<p>1.– Ekonomia-jarduera zer ziklotan dagoen jakitea, eta sistema ekonomikoak bereiztea, horietako bakoitzaren abantailen eta desabantailen iritzi pertsonala eratzeko.</p> <p>2.– Interesa izatea gaur egungo arazo ekonomiko nagusiak zein diren jakiteko eta irizpide kritikoz eta solidarioz interpretatzea, kontuan izanda, batetik, aberastasuna eta boterea munduan modu orekatuan banatuta ez egoteak sortutako arazoak, eta, bestetik, natura baliabideak ez direla mugagabeak. Horren helburua da desberdintasun ekonomikoen eta baliabide naturalen gehiegizko ustiapenez ohartzea, bai eta jarduera ekonomikoaren globalizazioak dakartzan arazoen ere.</p> <p>3.– Gertaera ekonomiko garrantzitsuak eta haiek gertatzen diren testuinguru sozial, politiko, kultural eta naturala lotzea, eta hausnarketa hori egungo egoeretara ekartzea, inguratzen gaituen mundu ekonomikoa ulertu</p>	<p>1. Gizarteek zer oinarrizko arazo ekonomiko dituzten ezagutzea, eta arrazoitzea azaltzen duen sistema ekonomiko batean haiei konponbidea emateko modua, eta haren abantailak eta desabantailak adieraztea.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Badaki eskasia eta hautatzeko beharrezkoak direla sistema ekonomikoaren oinarrizko arazoen faktore giltzarriak. • Sistema ekonomiko nagusiek arazo horiek lantzeko eta konpontzeko modu bereziak dituztela egiaztatzen du. • Adibide zehatzak oinarri hartuta, loturak ezartzen ditu nazioarteko egitura ekonomikoan berriki izan diren aldaketak eta haiek azaltzen dituzten tendentzia eta gertakizun teknikoak, ekonomikoak eta politikoak. • Arazo ekonomikoei konponbidea emateko moduak konparatzen ditu, eta nazioartean gaur egun nabarmentzen diren egoera ekonomikoen adibideak erabiltzen ditu lan hori egiteko.

eta aztertzeko eta ekonomiarekin lotutako arazoak konpontzeko.

4.- Merkatuaren funtzionamendua deskribatzea, bai eta haren mugak ere. Horren haritik, sistema kritikoki aztertzea, bai eta finantza-sistemak, batetik, eta estatuak sektore publikoaren erreguladore moduan, bestetik, duten eginkizuna ere. Orobat, aberastasuna birbanatzeko zer neurri dauden aztertzea, desberdintasun ekonomikoei buruzko iritzi pertsonal bat izateko, eta jakiteko sistemak nola ezar ditzakeen birbanaketa-tresnak.

5.- Espainiako, Europako eta Euskadiko ekonomiak nazioarteko testuinguruan duten egoeraren eta perspektiben ezaugarri nagusiak zein diren jakin eta ulertzea, eta haien ekoizpen-egituraren ezaugarri nagusiak zein diren adieraztea. Orobat, produktibitateari, kostuei eta etekinei buruzko datuak abiapuntu hartuta, enpresen deslokalizazioaren arrazoiak aztertzea, eta enpleguan eta migrazio-mugimenduetan dituen ondorioak aintzat hartzea. Horren guztiaren helburua da sistema ekonomikoen funtzionamenduaren ikuspegi globala izatea eta elkarri oso estu lotuta daudela ulertzea, ongi ulertu ahal izateko Europako herrialdeetako ekonomiak elkarrekiko mendekotasun handia dutela, eta, gure kasuan, Euskadiko ekonomiak eta Espainiako ekonomiak.

6.- Gaur egungo arazo ekonomikoei buruzko iritzi pertsonalak ematea, eta iritziak zehaztasunez eta zorrotasunez eman eta argudiatzea, batetik, eta iritzi eta ikuspegi desberdinak onartzea, bestetik, norberaren irizpideetan oinarritutako iritzi pertsonala osatzeko, nork bere burua aberasteko.

7.- Komunikabideetan eta / edo Interneten, gaur egungo arazo ekonomikoei buruz ematen diren mezuak, datuak eta informazioak interpretatzea eta haietan proposatzen diren politika ekonomikoko neurri zuzentzaileak kontrastatzea. Lan horretan, bereizi egingo dira datuak, iritziak eta aurreikuspenak, eta komunikabide batzuetan eta besteetan gai ekonomiko berari buruz agertzen diren informazioak

2. Ekonomian erabiltzen den metodo zientifikoa ulertzea.

- Bereizi egiten ditu proposamen ekonomiko positiboak eta proposamen ekonomiko arautzaileak.

3. Ekoizpen-prozesuaren ezaugarri nagusiak aztertzea.

- Produkzio-sistemaren funtzionamenduaren ikuspegi osoa azaltzen du, eta lan hori egiteko, enpresetatik eta sektore ekonomikoetan duten eginkizunetatik abiatzen da, eta haien arteko loturak eta mendetasunak nabarmentzen ditu.
- Produkzio-faktoreen kategoriak eta produktibitatearen, efizientziaren eta teknologiaren arteko harremanak adierazten ditu.
- Enpresak aztertuta eta haien sektore-agregazioari eta elkarren arteko mendekotasunari erreparatu ondoren, sistema produktiboaren ikuspegi orokor bat eskuratu du.
- Ezagutzen ditu Euskal Herriko eta Espainiako egitura produktiboaren ezaugarri orokorrak, eta badaki zer-nolako harremana duten egitura horiek Europar Batasuneko herrialdeekin eta merkatu globalaren aldaketekin.

4. Lanaren banaketa teknikoaren prozesuaren arrazoiak azaltzea.

- Testuinguru globalean gertatzen den elkarren arteko mendekotasun ekonomikoarekin lotzen du lanaren banaketa teknikoa.
- Lan-merkatuaren elementu nagusiak identifikatzen ditu eta haren jokabideak antzematen.
- Elkarren arteko mendekotasun ekonomiko gero eta handiagoarekin eta koordinazio-mekanismoen beharrezanarekin lotzen du prozesu hori.
- Lanaren eskaintzan eta eskarian izandako aldaketak adierazten ditu; bereziki, migrazio-mugimenduekin lotutakoak.

5. Enpresa-jardueraren helburuak, eginkizunak eta gizartean eta pertsonen bizitzan dituen ondorioak azaltzea, eta inguruneko benetako erreferentziak bilatze (herrikoak, probintziakoak, Euskal Herrikoak).

kontrastatuko dira, ohartzeko erabaki ekonomiko bati buruzko interpretazio desberdinak egoten direla. Horren helburua da ikastea informazio-ikuspegi desberdin horiek gizartean zenbait interes ekonomiko eta politiko mota egotearekin lotuta daudela. Hori izango da oinarria informazioa autonomiaz lortzen eta aukeratzen ikasteko, eta komunikabideak norberaren iritzia kualifikatua izateko tresna moduan erabiltzen ikasteko.

8.– Hazkunde ekonomikoak ingurumenean eta pertsonen bizi-kalitatean duten eragina aztertu eta irizpide kritikoz ebaluatzea. Horren haritik, hazkunde ekonomikoan eragiten duten faktoreak eta aldagaiak zein diren jakitea; hazkundera eta garapena bereiztea; hazkundeak aberastasunaren banaketan, ingurumena hondatzean eta bizi-kalitatean dituen ondorioez ohartzea; garapen bidean dauden herrialdeek mendebaldeko herrialdeen garapen-ereduari jarraitzeko dituzten zailtasunak aztertzea, eta, bereziki, Iparraren eta Hegoaren arteko truke-harreman desorekatuei erreparatzea. Horrek guztiak bi helburu nagusi ditu: batetik, ulertzea zer ondorio dituen hazkundeak aberastasunaren banaketan, ingurumena hondatzean eta bizi-kalitatean, eta zer arazok mugatzen duten zenbait ekonomiaren garapena; eta, bestetik, ingurumena babesteko jarrera sustatzea ikasleen artean, eta ikustea ondasun naturalak ekoizpen-faktore urria direla eta naturak inputak eman eta hondarrak eta hondakinak jasotzen dituela, eta, horrenbestez, hondatzen ari dela eta hori kostu moduan adieraz daitekeela.

9.– Autonomiaz eta arrazoituz heltzea inguruko arazo ekonomikoari, gizarte-zientzien ikerketa-prozedurak eta zenbait informazio-iturri eta bitarteko erabiltzea (besteak beste, informazioaren eta komunikazioaren teknologiak), eta haiek aztertu eta interpretatzean zorrotasunez jokatu behar dela ohartzea, arazo horiei konponbidea emateari buruzko datuak lortzeko, datuak landu eta emaitzak eta ondorioak lortzeko, eta ezagutza teknologikoak erabiltzea eskatzen duten

- Enpresen jardueraren ondorioak aztertzen eta analizatzen ditu, bai bere inguruan, bai nazioartean.

- Enpresen helburuak eta funtzioak aztertzen eta analizatzen ditu.

- Enpresen funtzioak azaltzean, ondasunak sortu eta ondasunen erabilgarritasuna handitzeko funtzioa azaltzen du.

6. Enpresen kostuak eta etekinak kalkulatzea eta erabiltzea; emandako kasu batetik, enpresa baten ekoizpen-funtzioa aztertzea, eta kontzeptu horiei buruzko grafikoak egiten eta interpretatzea.

- Kostu askotarikoak ulertzen eta erabiltzen ditu –aldakorrak, guztizkoak, batezbestekoak eta marjinalak–, eta kostuen grafikoak egiten eta interpretatzen ditu.

- Enpresen etekinak aztertzen eta interpretatzen ditu, epe bateko diru-sarrerak eta kostuak aintzat hartuta.

- Emandako datuak aintzat hartuta, produkzio oso eta marjinalen eta batezbesteko produkzioen grafikoak egiten eta interpretatzen ditu.

7. Efizientzia teknikoa eta efizientzia ekonomikoa lotzea eta bereiztea.

- Efizientzia teknikoa eta ekonomikoa zehazten eta interpretatzen ditu, planteatzen zaizkion egoerei erreparatuta.

8. Merkatuaren funtzionamendutik abiatuta, ondasunek eta zerbitzuek zenbait aldagairen arabera dituzten aldaketak interpretatzen jakitea.

- Grafikoen bidez irudikatzen ditu merkatuen funtzionamenduko aldagaien aldaketek dakartzaten efektuak.

- Eskaintza eta eskaria erabakitzen duten faktore giltzarriak adierazten ditu.

- Eskaintzaren eta eskariaren elastikotasuna aztertzen du, eta interpretatu egiten ditu prezioen eta kantitateen aldaketak eta guztirako diru-sarreretan duten eragina.

9. Benetako merkatuen funtzionamendua aztertzea, erduekiko aldeak aurkitzea, eta kontsumitzaileentzat, enpresentzat eta estatuentzat dituzten ondorioak aztertzea.

- Ulertzen du merkatu mota nagusien funtzionamendu idealaren logika: lehia perfektua, monopoloa eta oligopoloa.

ekonomiako arazo errazak aztertu eta ebazteko.

10.– Magnitude makroekonomiko nagusiak zer diren eta nola erabiltzen diren jakitea eta ulertzea, herrialde bateko ekonomiaren adierazle baitira. Bide horretatik, magnitudeak elkarrengandik bereiztea, haien arteko erlazioak aztertzea eta bizi-kalitatearen adierazle moduan dituzten eragozpenak eta mugak zein diren ohartzea. Horren guztiaren helburua da gure eredu ekonomikoari eta haren mugei eta kostuei buruzko iritzia izatea.

11.– Botere publikoek ekonomian duten eginkizuna aztertzea, eta administrazio publikoek kasuan-kasuan aplikatzen dituzten politika ekonomikoko eta zerga-politikako oinarritzko tresnak zein diren jakitea. Arlo horretan, estatuak ekonomian izan dezakeen esku-hartzearen mailak aztertzea eta jarduera ekonomikoan duen eginkizunaren abantailak eta desabantailak ikustea, birbanatzeko eginkizuna duela ulertzeko, eta, beraz, denok administrazio publikoen karga orokorrean ekarpena egin behar dugula ulertzeko, eta argi edukitzeko demokratikoki aukeratu ditugun ordezkariak hartzen dituzten politika ekonomikoko erabakiek kontrol demokratikoa behar dutela, batetik, eta altxor publikoak kudeaketa gardena izan behar duela, bestetik.

- Kasu errealetan erabiltzen du jakintza hori, esperientzia zuzenean oinarrituta.

- Merkatu horietan parte hartzen duten eragileekiko ondorio positiboak eta negatiboak balioesten ditu.

10. Magnitude makroekonomiko nagusiak bereiztea, haien arteko erlazioak aztertzea, eta bizi-kalitatea neurtzeko dituzten eragozpenak eta mugak aintzat hartzea.

- Makromagnitude nagusiak sailkatzen ditu: aberastasun nazionala, produktu nazionala, errenta nazionala, gastu nazionala, errenta pertsonala, errenta erabilgarria, aurrezkiak eta kapital-eraketa gordina.

- Egiturazko balioa eta konparaziorako erabilgarritasuna dutela aitortzen du.

- Magnitudeen arteko loturak egiten ditu.

- Ikuspegi kritiko batez balioesten ditu adierazle horiek gizartearen garapen-maila ezagutzeko dakartzaten mugak, beste adierazle batzuekin alderatuta; esaterako, giza garapenaren indizearekin alderatuta.

11. Tresna informatikoekin zifrak eta oinarritzko adierazle ekonomikoak interpretatzea eta lantzea.

- Aldagai makroekonomiko askoren taula eta grafikoen informazioa erabiltzen du, eta denboran izan duten bilakaera interpretatzen du.

- Erreferentziako azterlanek datu espezifikoak ematen dituztela balioesten du, eta ekonomialariek erabilitako azterketa-metodoak ulertzen ditu.

- Makromagnitudeen datuak eskuratu eta lantzeko eta emaitzak eta konklusioak lortzeko baliatzen ditu informazioaren eta komunikazioaren teknologiak.

12. Lan-merkatuaren egitura eta hezkuntzarekin eta prestakuntzarekin dituen loturak balioestea, eta langabezia bereziki aztertzea, Euskal Herriko, Espainiako eta Europar Batasuneko estatistikak erabiliz.

- Lan-merkatuaren gaineko datu eta grafiko ekonomikoak balioesten eta interpretatzen ditu.

- Hezkuntzaren, prestakuntzaren eta enpleguaren arteko loturak balioesten ditu.

- Enpleguarekin lotutako aukerak eta tendentziak ikertzen eta antzematen ditu.

13. Euskal Herriari, Espainiari eta Europar Batasunari buruzko inflazio-datuak eta langabezia-datuak aztertzea, eta inflazioari eta langabeziari aurre egiteko dauden alternatibak aztertzea.

- Badaki nola azertu zer aukera ematen dituzten politika makroekonomikoek inflazioari eta langabeziari aurre egiteko hainbat eremu geografikotan.

14. Dirua nola sortzen den, haren balioa nola aldatzen den eta hori nola neurtzen den deskribatzea.

- Badaki diruak eta finantza-sistemak zer oinarrizko funtzionamendu duten ekonomian.

15. Inflazioaren arrazoiak bereiztea eta kontsumitzailearengan, enpresetan eta oro har ekonomian dituen ondorioak azaltzen dituzten teoriak ezagutzea.

- Inflazioaren arrazoiak identifikatzen ditu.
- Inflazioaren ondorio ekonomiko eta sozial nagusiak balioesten ditu.

16. Finantza-sistemaren funtzionamendua azaltzea eta haren produktu eta merkatu nagusiak ezagutzea*.

- Finantza-sistemaren egitekoa balioesten du, aurrezkoa inbertsiora bideratzeko elementua den aldetik, eta haren osagai diren produktuak eta merkatuak identifikatzen ditu.

17. Moneta-politikak aztertzea*.

- Ikuspegi kritiko batez arrazoitzen ditu, testuinguru errealetan, moneta-politikaren ekintzak eta haien eragin ekonomikoak eta sozialak.

18. Europako Banku Zentralak zer eginkizun duen eta haren moneta-politikak zer egitura duen jakitea*.

- Badaki zer helburu eta eginkizun dituen Europako Banku Zentralak, eta haren egitekoaren eta funtzionamenduaren gaineko arrazoibideak ematen ditu.
- Interes-tasen aldaketak ekonomian dituen ondorioak azaltzen ditu.

19. Ordainketa-balantza baten oinarrizko egitura eta bi ekonomiaren arteko merkataritza-fluxuak aztertzea, eta adieraztea zer eragin dituen haren osagaietan monetak izan ditzakeen truke-tasaren aldaketak*.

- Nazioarteko merkataritza-fluxuak identifikatzen ditu.
- Badaki zer esanahi duten ordainketa-balantzako sail nagusiek.
- Ordainketa-balantza baten bidez adierazten ditu ekonomia baten eta harengandik kanpokoaren arteko harremanak.
- Ordainketa-balantzaren eta eskualde ekonomiko baten egitura produktiboaren arteko erlazioa aztertzen du.
- Lotu egiten ditu ordainketa-balantzaren bilakaera eta dibisen erreserbaren bilakaera.
- Monetaren kanbio-tasaren eta nazioarteko merkataritzaren bilakaera zer ondorio dituen egiaztatzen du.
- Nazioarteko merkataritza-fluxuen ezaugarriak eta kanbio-tasaren aldaketek ekonomietan eragiten dituzten ondorioak adierazten ditu.

20. Ekonomia-integrazioaren prozesuak aztertzea eta Europar Batasunaren kasuan zer urrats eman diren deskribatzea*.

- Europar Batasunak ekonomiaren alorrean egindako lankidetzak eta integrazio ekonomikoko prozesua azaltzen eta hausnartzen du, eta testuinguru globalean Euskal Herriarentzat eta Espainiarentzat dituen ondorioak eta inplikazioak balioesten ditu.

21. Ekonomiaren globalizazioaren kausak eta ondorioak aztertzea eta balioestea, eta jakitea zer eginkizun duten nazioarteko ekonomia-erakundeek haren erregulazioan*.

- Herrialdeen arteko truke ekonomikoen arazoak azaltzen ditu.
- Globalizazio ekonomikoak herrialdeetan dituen ondorioak eta inplikazioak azaltzen ditu, eta haiek arautzeko eta koordinatzeko beharrianaz hausnartzen du.

22. Hazkundeak, krisi ekonomikoek, ekonomia-integrazioak eta merkatu globalak pertsonen bizi-kalitatean, ingurumenean eta aberastasunaren tokian-tokiko eta munduko banaketan zer ondorio dituzten aintzat hartzea; bereziki aipatzea garatuta ez dauden herrialdeen ekonomia hazteko arazoak eta pobrezia-arazoak, harreman ekonomiko desorekatuek eragindakoak; eta

merkataritza-truke bidezkoago eta zuzenagoen beharra adieraztea*.

- Hazkunde ekonomikoan eragiten duten faktoreak eta aldagaiak identifikatzen ditu.
- Bereizi egiten ditu hazkundera eta garapena.
- Badaki zer eragin dituen hazkundera aberastasunaren banaketan, ingurumenaren degradazioan eta bizi-kalitatean.
- Garapen-bidean diren herrialdeek mendebaldeko herrialdeen garapen-ereduari jarraitzeko dituzten arazoak aztertzen ditu.
- Arreta handiz behatzen ditu ipar-hego izaerako truke-harreman desorekatuak.
- Ingurumenaren aldeko jarrerak ditu, ingurumenaren aldagaia aztertzen eta balioesten du erabaki ekonomikoak hartzean; eta, berariaz, nazioartean garapen jasagarria lortzeko aukerak aztertzen ditu.
- Ingurumen-ondasunek produkzio-faktore moduan duten eskasia behatzen du, eta input-ak hornitzen eta degradazio-prozesuan dauden hondakinak hartzen dituzten aldetik, kostuetan adieraz daitezkeela egiaztatzen du.
- Aintzat hartzen ditu sektore eta gizarte talde askotan ageri diren interes-gatazken eraginak.

23. Aberastasuna birbanatzeko abian jar daitezkeen neurriak, haien mugak eta albo-ondorioak aztertzea, eta zuzentasunari laguntzen dioten neurriak aztertzea, kasu jakin batean.

- Kezka ageri du banaketaren ekitateaz.
- Ikuspegi kritiko batez aztertzen ditu banaketa-mekanismoek eragindako desberdintasun ekonomikoak eta neurri jakin batzuek egin dezaketena desberdintasun horiek zuzentzeko.
- Zerga-politika eta birbanaketarako gainerako bitartekoak balioesten ditu, ekitaterako eta elkartasunerako elementuak diren aldetik.
- Kasu jakinetan aplikatzen ditu administrazio publikoek –Estatuko Administrazio Orokorrak, Eusko

	<p>Jaurlaritzak, foru-aldundiek, udalerriek-zehaztutako aurrekontu-politikak.</p> <p>24. Adibide esanguratsuen bidez azaltzea eta argitzea zer eginkizun dituen estatuak merkatu-ekonomiako sistemetan, estatuak zer tresna nagusi erabiltzen dituen adieraztea, eta aintzat hartzea zer abantaila eta desabantaila dakartzan jarduera ekonomikoan duen eginkizunak. Harreman ekonomikoetan parte hartzen duten beste eragile batzuek zer eginkizun duten azaltzea.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Estatuaren hainbat funtzio identifikatzen ditu: fiskalak, egonkortzekoak, birbanatzekoak, arautzekoak eta ondasun eta zerbitzu publikoak hornitzekoak. • Administrazio publikoek kasuan kasu erabiltzen dituzten politika ekonomikoko tresna oinarrikoak bereizten ditu. • Estatuak ekonomian izan ditzakeen interbentzio-mailak behatzen ditu, bai eztabaidagarriak izan daitezkeenak, bai neurri jakinen ondorioak balioesteko aukera ematen dutenak.
--	--

(*): Ez dute lehentasunik izango itxialdia gertatuz gero.

ARAZO EGOERA [Arazo egoera bakoitzaren azken ataza, arazoa eta testuinguararen daturik errelenbanteenak agertuko dira.].

1.TESTUINGURUA

Arabako diputazioak zu bizi zaren udalerriko (edo hiriburukoa bazara, zuri dagokizun auzoko) langabezia datuak jakin nahi ditu, hurrengo urteetarako enplegu politikak zehazteko.

2.PROBLEMA

Aurreko kasua ebazteko **ikasbidea** institutuko ikasleengana jo du Arabako Aldundiak eta arazoa ebazten laguntzeko eskatu dizu. Horretarako zu bizi zaren auzo edo udalerriko biztanleriaren datuak jakin beharko dituzu.

3.XEDEAK

Enplegu estatistikak erabiliz, langabezia murrizteko planak diseinatzen jakitea.

4.HELBURUAK

- Informazio egokia jaso.
- Datuak modu ordenatuan jaso.
- Datuak interpretatu eta analisiak egitea.
- Analisiarekin irtenbideak diseinatzea.
- Lanak modu txukun eta ulergarrian aurkeztea.

5.ATAZA

- Datuak biltzeko galdetegia prestatu.
- Jasotako informazioa sailkatu eta interpretatu.
- Irtenbideak diseinatu.

6.JARRAIBIDEAK

Bizi zaren ingurunea (familia, etxebizitza blokea ...) kontutan hartuta, egin ezazu azterketa bat enpleguaren aldetik (beharrezko baldintza: populazio minimoa hogeit hamar pertsona):

- Horietatik zenbat dira lan egiteko adinean daudenak?
- Taula bat egin dezakezu biztanleria taldeka banatzeko, ekoizpen prozesuan duen parte hartzeari erreparatuta (emakumezkoa, gizonezkoa, guztira, biztanleria osoa, landunak, langabeak, ez aktiboak).
- Nola banatzen da biztanleria generoaren ikuspuntutik?
- Zein da populazio horren langabezia tasa?
- Zein da Okupazio tasa?
- Zenbatekoa da jarduera tasa?
- Lanik gabe daudenak, zein langabezia motaren barruan sartuko zenituzke?
- Zeintzuk izan daitezke langabezia dauden pertsona horiek lana aurkitzeko neurriak?

2		EDUKIEN DENBORALIZAZIOA			
	1. ebaluazioa		2. ebaluazioa		3. ebaluazioa
1	IRAKASGAIAREN AURKEZPENA	8	5. UD: MERKATU MOTAK	9	9. UD: ZERGA POLITIKA
8	1. UD: EKONOMIAREN FUNTSA	6	6. UD: ESTATUAREN EGINKIZUNA	9	10. UD: DIRUA ETA MONETA POLITIKA
8	2. UD: ANTOLAKUNTZA ETA HAZKUNDEA	1	KONTROLA	1	KONTROLA
1	KONTROLA	8	7. UD: EKONOMIA ADIERAZLEAK: EKOIZPENA	8	11. UD: FINANTZA SISTEMA: BURTSA
8	3. UD: EKOIZPENA ETA BANAKETA	9	8. UD: LAN MERKATUA		12. UD: NAZIOARTEKO MERKATARITZA ETA INTEGRAZIO EKONOMIKOAK*
8	4. UD: MERKATUAREN FUNTZIONAMENDUA			7	
				6	13 UD: GLOBALIZAZIOA ETA MUNDUKO EKONOMIAREN DESOREKAK*.

METODOLOGIA [edukien antolaketa, jarduera motak, baliabide didaktikoak, ikasleen taldekatzeak, espazioen eta denboren antolaketa, irakasleen eta ikasleen eginkizuna... ikuspegi inklusibo batetik].

Klasean testu liburua erabiliko da eta aldi berean irakasleak behar diren azalpenak emango ditu, sortzen diren zalantzak argituz. Gaia lantzen den bitartean ariketak egin eta zuzenduko dira.

Testu liburuaz gain, prentsa eta aldizkari artikulak irakurri eta aztertuko dira eta baita ekonomiarekin zerikusia duten filmak eta telebistako grabaketak ere.

Ebaluaketa bakoitzean Kasu Praktiko bat egitea aurreikusten da.

BALIABIDEAK:

Testuliburua: "Ekonomia" Mc Graw-Hill argitaletxea, ISBN: 9788448615963.

Irakasleak banaturiko apunte eta ariketa gehigarriak.

Internet (emaila, drive, bilaketak ...).

Classroom ([bere erabilera indartuko da klaseak aurrez aurrekoak ez badira, MEET-ekin batera](#)).

OHARRAK:

- Edozein ikasgaik balio du komunikatzeko gaitasuna lantzeko. Gurean ere, arlo horri garrantzia eman nahirik, ahozko komunikazioa ikasleen ahozko erantzunetan landuko dugu (kohesioa eta terminologian egingo dugu azpimarra). Idatzizko komunikazioa berriz, idatzizko produkzioaren bitartez.
- IKTek ere egun duten garrantzia dela eta, zenbait baliabide erabiltzen saiatuko gara gela barruan: web orrialdeak, excel, drive ...

EBALUAZIO-TRESNAK [ahozko eta idatzizko probak, galdetegiak, banakako eta taldeko lanak, behaketa-eskalak, kontrol-zerrendak, ikasgelako koadernoak, portfolioak, kontratu didaktikoa...]	KALIFIKAZIO-IRIZPIDEAK [ebaluazio-tresna bakoitzaren pisua eta balioa].
<p>Honakoa kontuan izango dugu ikaslea ebaluatzerakoan:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Irakasgaia ebaluatzeko idatzizko zein ahozko probak egingo dira. ● Aurreikusten da gairen bat edo beste taldeko edo banakako lanarekin lantzea. ● Ikaslea ebaluatzerakoan kontuan hartuko da klasean egiten dituen lanak eta etxerako bidaltzen ditugunak ere. Gelan bidalitako lanak ez badira egiten, nota jartzerakoan hori kontuan izango da. ● Egunero, klasera sartzerakoan, zerrenda pasako da eta ikasleen kontrola eramango da. ● *Klaseak aurrez aurrekoak ez badira, galdetegiak eta kasu praktikoak hartuko dira kontutan ikaslea ebaluatzerako orduan. Aurrez aurreko probaren bat egitea ere posible izan daiteke.	<p>Erabiliko den kalifikazio balio portzentuala hauxe izango da: Kontzeptuak: % 70; Prozedurak: % 20; Jarrerak: % 10.</p> <p>Kontzeptuak (%70): Azterketen noten batuz bestekoa kalkulatu da, batuz besteko hau egin ahal izateko, egindako tarteko azterketa guztietan gutxienez 4 eskatuko da 10 punturen gainean. Zatiren baten nota 4tik behera bada, nahiz eta batuz bestekoa 5 edo gehiago eman, ebaluaketako nota ez gainditua izango da, baina errekerperatu behar dena, suspenditutako zatia bakarrik izango da.</p> <p>Prozedura (%20): Hemen sartuko dira klasean egindako bestelako lanen (artikuluak, taldekako lanak) kalifikazioen batuz bestekoa. Horretaz gain, ikasle batek agindutakoa betetzen ez duen bakoitzean, hamarren batean gutxituko zaio batuz besteko nota hori.</p> <p>Zeharkako kompetentziak (%10): Ikasle bakoitzak 10eko notarekin hasten da eta hortik gutxitu egingo zaio nota, ondorengoak gertatuz gero: justifikatu gabeko hutsegitea (puntu bat), puntualitate falta (puntu bat), zeharkako kompetentziak¹ (puntu bat).</p> <p>Irakasgaia gainditzeko kontzeptuzko eta zeharkako kompetentziak gaindituta (Nota 5 edo gehiago) izan beharko dira. <u>Eranskinako errubrika</u> ere atal hau osatzeko erabiliko da.</p>

EBALUAZIOAREN ONDORIOAK [indartzeko eta zabaltzeko neurriak, antolamendu-egokitzapenak eta egokitzapen metodologikoak, emaitzen analisia, plangintza didaktikoaren berrikuspena, errekupeazio-sistema...].

- **Berreskurapena:** ebaluazio bakoitzaren ostean egingo da (Kontzeptu, prozedura eta jarrera atalena), eta 3. ebaluazioko berreskurapena ohiko azterketa datan egingo da. Gainditu gabeko ebaluazioak ohiko deialdian berreskuratu beharko dira banan-banan. Ikasleren batek ohiko ebaluazioko azterketak gainditzen ez baditu, ez ohiko azterketa egin beharko du.
- **OHIKOA Nota:** 3 ebaluazioen batz besteko nota izango da, baina horretarako ebaluazio guztiak gaindituta egon behar dira. OHIKO nota borobiltzerako orduan, hamartarra 6 edo handiagoa bada, gora borobilduko da. 6 baino txikiagoa bada, behera borobilduko da.

Nota igotzeko prozesua: nota igotzea nahi duen ikaslea ohiko deialdira joan daiteke, baina kontuan hartuko dena azken nota izango da (baxuagoa bada ere).

- **EZ OHIKOA:** Ez Ohiko azterketan irakasgai guztiko azterketa egin beharko da eta lortuko den gehieneko nota 5 izango da.

Pendienteen trataera: Ikasleren batek irakasgaia gainditzea pendiente badu, bi deialdi izango ditu, Ohikoa eta Ez Ohikoa:

OHIKOA

· Azterketa bat egin beharko da ikasturte erdialdean. Azterketa hori egiteko galdetegi bat emango zaio ikasleari eta horrekin azterketa prestatu ahalko du. Galdetegia eginda entregatzea derrigorrezkoa izango da azterketa hori egin ahal izateko. Gehienez atera daitekeen nota 5 izango da.

EZ OHIKOA

· Ikasleak irakasgaia OHIKO deialdian gainditzen ez badu EZ OHIKO deialdia izango du. Irakasgai osoaren azterketa egingo da deialdi honetan eta bertan gehienez atera daitekeen nota 5 izango da.

Eskatuko diren **zeharkako kompetentziak**¹ hauek izango dira:

1. Errespetua eta Ikastetxeko funtzionamendu arauak betetzea (Gida didaktikoa).
2. Klaseetan parte hartzea:
  - Jarrera aktiboa eta positiboa (ez hitz egin, trabarik ez egin, arreta ikaskideei, irakasleari, ...)
  - Lan pertsonala egitea.
  - Talde lanetan parte hartzea.
  - Klaserako beharrezkoa den materiala ekartzea.
  - Lanen eta jardueren epeak betetzea.
  - Hutsegiteak egin ondoren, egunean jartzea.
  - Egingo diren ekintza osagarrietan parte hartzea eta jarrera ona erakustea.
  - Irakasle eta ikasleekiko errespetua.
  - Elkarrizketa eta debateetan jarrera baikorra.
  - Bai gelan bai koadernoetan txukuntasuna eta garbitasuna.
  - Euskara erabiltzea komunikatzerako orduan.

Batez ere puntu hauek kontrolatuko dira eta zuzendaritzari horien berri emango zaie bertaratze parte desegokien bitartez:

- Mugikorra klasean erabiltzea (ezin da ez entzun ez ikusi).
- Hardware eta softwarearen erabilera txarra.
- Ikasgeletan jan edo edan.
- Errespetu falta irakaslearekiko edo ikasleekiko.

ERANSKINA: ZEHARKAKO KONPETENTZIAK ebaluatzeko ERRUBRIKA

ZEHARKAKO KONPETENTZIAK	ADIERAZLEAK	10-8 (aurreratua)	7-5 (tartekoa)	4-1 (hasierakoa)	HAZTAPENA
EK NIIK	Errespetua (ikaskideekiko, irakasleekiko, langileekiko), puntueltasuna.	Ez du irakasle zein ikaskideen hitza eteten, errespetuz aritzen da, beti puntual etortzen da.	Batzuetan irakasle zein ikaskideen hitza eteten du, Gehienetan puntual etortzen da.	Sarritan oztopatzen du. Klaseko materiala ez du modu egokian erabiltzen. Normalean berandu iristen da.	%35
HDKK IPIK EK EEK NIIK	Lana (bakarka, taldeka), Interesa, parte hartzea, autonomia, materiala.	Klasean modu egokian parte hartzen du, behar den materiala ekartzen du eta lan egiten du.	Batzuetan ez du lanik egin. Batzuetan ez du materiala ekarri.	Gutxitan egiten du lana. Gutxitan ekartzen du materiala.	%40
HDKK EK	Euskararen erabilera.	Beti euskara erabiltzen du. Modu txukunean idazten du.	Batzuetan gaztelania erabiltzen du. Zailtasun handiak ditu euskaraz idazteko.	Gutxitan erabiltzen du euskara edo ez du euskaraz egiten. Oso gaizki idazten du euskaraz.	%25

HDKK: Hitzez, hitzik gabe eta Modu digitalean Komunikatzeko Konpetentzia.

IPIK: Ikasten eta Pentsatzen Ikasteko Konpetentzia.

EK: Elkarbizitzarako Konpetentzia.

EEK: Ekimenerako eta ekiteko espiriturako konpetentzia.

NIIK: Norbera Izaten Ikasteko Konpetentzia.

EBALUAZIO TRESNAK:

· Behaketaren bidez: irakaslearen koaderno, Inika eta Errubrika honen bitartez.